

دلت به وصل گل ای بلبل سحر خوش
که در چمن همه گلبانگ عاشقانه تس
(حافظ)

گلبانگ عاشقانه

(شرح و تحلیل غزل‌های حافظ)

جلد دوم

از غزل ۳۹ تا غزل ۱۶۵

دکتر احمد شوی ندر

سرشناسه	: شوقی نوبر، احمد، ۱۳۱۹ -
عنوان قرارداد	: غزلیات، شرح.
عنوان و نام پدیدآور	: گلپایگ عاشقانه (شرح و تحلیل غزل‌های حافظ) // مولف احمد شوقی نوبر.
مشخصات نشر	: تبریز: ستارگان زمینی، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۴ ج.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۹۵۴۴۷-۴-۷
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتاب حاضر شرحی بر غزلیات "دیوان حافظ" است.
یادداشت	: چاپ قبلی: دانشگاه آزاد اسلامی (خوی)، ۱۳۸۹ (پنجاه، ۶۳۸ ص.).
مندرجات	: ج. ۱، از غزل ۱ تا ۳۸ - ج. ۲، از غزل ۳۹ تا ۱۶۵ - ج. ۳، از غزل ۱۶۶ تا ۳۳۵ - ج. ۴، از غزل ۳۳۶ تا ۴۹۵
موضوع	: حافظ، شمس‌الدین محمد، - ۷۹۲ ق. دیوان، برگزیده-- نقد و تفسیر
موضوع	: Hafiz, Shamsoddin Mohammad, 14th century . Divan. Commentaries-- interpretation & Criticism
موضوع	: شعر-- سرود-- قرن ۸ ق. -- تاریخ و نقد
موضوع	: Persian poetry -- 14th century -- history and criticism
شناسه افزوده	: حافظ، شمس‌الدین محمد، - ۷۹۲ ق. دیوان، برگزیده. شرح
شناسه افزوده	: Hafiz, Shamsoddin Mohammad, 14th century . Divan. Commentaries
رده بندی کنگره	: PIR۵۳۳۵
رده بندی دیویی	: ۸۱۵/۳۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۶۴۰۰۳۶

شناسنامه کتاب
عنوان کتاب: گلپایگ عاشقانه (شرح و تحلیل غزل‌های حافظ)

پدیدآور: احمد شوقی نوبر

نوبت چاپ: اول

سال نشر: ۱۳۹۸

ناشر: انتشارات ستارگان زمینی

شابک دوره: ۹۷۸-۶۲۲-۹۵۴۴۷-۴-۷

شابک جلد دوم: ۹۷۸-۶۲۲-۶۹۲۱-۰۰-۸

لیتوگرافی: افترنگ

چاپ و صحافی: صحافی امین

قطع: وزیری

تیراژ: ۵۰۰ جلد

قیمت: ۱۰۰۰۰۰ تومان

راه‌های ارتباطی با انتشارات:

آدرس: تبریز - چهارراه ابوریحان - پاساژ ایران - طبقه پایین - پلاک ۵

وب سایت: www.Yerouldzlari.ir

اینستاگرام: <http://telegram.me/raddapa> / setareganezamini.salek/eb تلگرام:

سخن ناشر

غزل‌های حافظ - آن چنان که خواجه خود بدان اشاره کرده - همین که سروده

می شد دست به دست می‌گشت و در اندک زمانی مرزهای را در می‌نوردید و شاعران شیرین سخن هند، شکر شکن و سیاه چشمان کشمیری و ترکان سمرقندی را بر سر وجد و - - می‌آورد و این همه از برکت قرآنی بود که خواجه در سینه داشت و با اثر پذیری از آن منبع باودنه اشعار خود را مقبول طبع صاحب نظران و سرشار از نکات باریک و نغز می‌نمود. هر بن نکات باریک ناپیداست که توجه صاحب نظران را طی قرون متمادی به خود جلب کرده، جایی که هر کدام از آنان در تحقیقات خویش - در حد وسع و توان خود به ظرایف و دقایق تازه دست یافته‌اند. این دقایق بیان در غزل‌های خواجه حافظ از چنان وسعتی برخوردار است که بعد از صدها کار پژوهشی هنوز هم به طور کامل مکشوف نشده و هنوز هم سواصان این بحر عمیق مرواریدهای درخشان ارزشمند از آن به چنگ آورده و تقدیم سالت فرهنگ و ادب ایران و جهان و دوستداران حافظ می‌کنند.

بنابراین مغتنم است تحقیقی که با احاطه‌ی بیشتر در شرح اثره‌ی حافظ نوشته شده باشد.

من در انتشارات سال‌ها آرزوی نشر چنین اثری را داشتم که توفیقات حق - تعالی - دستگیر شد و حافظ پژوه معروف جناب آقای دکتر احمد شوقی نویر که مقاله‌ها و کتاب‌های متعددی در زمینه‌ی حافظ شناسی دارند، حاصل زحمات سالیان داراز عمر خود « گلبانگ عاشقانه » را به بنده پیشنهاد کردند و من نیز فرصت را غنیمت شمرده و کمر همت به چاپ و نشر آن بستم.

امتیاز این اثر در جامعیت و شمولیت آن بر مباحث مختلفی است که در شرح ابیات حافظ در حافظ شناسی مطرح شده یا برای نخستین بار طرح و مورد بحث قرار می گیرد. نوآوری های نگارنده ی این کتاب در سه مبحث (دو ابهام نو یافته در شعر حافظ، اثرپذیری های حافظ از طواسبین و دیوان حلّاج، تو در تویی صورخیال در شعر حافظ، در مقدمه ی کتاب آمده و گذشته از آن در نشریات دانشگاهی نیز به چاپ رسیده است، البته نوآوری های این اثر، منحصر به این سه مورد نیست بلکه در جای جای کتاب به خصوص در بحث کلی یا در صور خیال به موارد زیاد بر می خوریم که نشان از نوآوری دارند.

مثنی غزل ها، به نقل از دیوان حافظ به تصحیح علامه محمد قزوینی / دکتر قاسم غنی است و شارح در مباحث مهم در کنار این تصحیح، به ضبط تصحیحات دیگر از قبیل خاندلری، عیوضی، نیساری، فرزاد، پژمان، سلیمان، جوی، خرّمشاهی و ... نظر داشته و ضبط ارجح را با دلایل بیان کرده است.

در شرح هر غزل، از دو دیدگاه در آن تأمل کرده است

دیدگاه اول : بحث کلی، در نگرش عمودی به غزل، که شامل مواردی است که در کلّ غزل مطرح است از قبیل انسجام یا عدم انسجام میان ابیات و ذکر مضامین محوری در حال انسجام غزل، موسیقی غزل، هم خوانی آن با مضامین، اشاره به نکات تاریخی، خلاق، عرفانی، روان شناختی و بیان انعکاس اوضاع تاریخی آن عصر در غزل با استفاده از دو منبع معتبر: تاریخ عصر حافظ از دکتر غنی و حافظ شیرین سخن از دکتر عین بیان شده است.

دیدگاه دوم : این دیدگاه مربوط می شود به مسائلی که در نگرش افقی در غزل مطرح می شود از قبیل معنی بیت، توضیح اصطلاحات مختلف از عرفانی، نجومی، فقهی..... و یشه یابی مضامین در استقبالات و بحث های گسترده در شرح مشکلات، اشاره به

آیات، احادیث، عقاید فرقه‌های صوفیه، طنز، نکات دستوری و اثرپذیری از شعرا و عرفای بزرگ و نیز اثرگذاری در آیندگان و ...

در این اثر گذشته از توجه نقدآمیز بر شرح‌هایی که بر غزل‌های حافظ نوشته‌اند از مقاله‌هایی که از حافظ پژوهان در بیان مشکلات و توضیح نکات ادبی در نشریات معتبر، به خصوص نشریه‌های دانشگاهی به چاپ رسیده نیز استفاده شده است .

کلام آخر این که امیدواریم کتاب مورد توجه دانشجویان و حافظ پژوهان قرار گیرد و بستر مناسبی برای پژوهش‌های در باب حافظ شناسی گشوده شود.

معصومه سالک ابراهیمی

تابستان ۱۳۹۸